

LIKKUMISEN OHJAUS VARSINAIS-SUOMESSA 2024 -HANKE

Valonia/Varsinais-Suomen liitto 26.6.2025

TAVOITTEET JA TOTEUTTAJA

Hankkeen tavoitteena oli edistää kestävästä liikkumisesta ja sen kokonaisvaltaista suunnittelua varsinaissuomalaisissa kunnissa. Tavoitteena oli saada kestävästä liikkumisesta työtä kuntien strategioihin, suunnitelmiin ja arkeen.

Hankkeessa painopisteinä olivat:

- koulujen lähiympäristöjen kestävä ja turvallinen liikkuminen sekä
- kestävästä liikkumisesta indikaattorien ja seurannan kehittäminen.

Vastuullinen toimija ja hankkeen omistaja oli Varsinais-Suomen liitto ja toiminnan koordinoinnista ja toteutuksesta vastasi Valonia. Valonia on varsinaissuomalaisten kuntien yhteinen kestävästä kehityksen asiantuntijaorganisaatio, joka toimii osana Varsinais-Suomen liittoa.

Toteutusta seurattiin ja ohjattiin Turun kaupunkiseudun kestävästä liikkumisesta alatyöryhmässä ja tehtiin tiivistä yhteistyötä Varsinais-Suomen liiton maankäytön ja liikennesuunnittelun sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Hanke:

- tuki Varsinais-Suomen sekä Turun kaupunkiseudun jatkuvaa liikennejärjestelmätyötä sekä MAL-sopimuksia
- edisti liikkumisesta ohjauksen ja kestävästä liikkumisesta toiminta- ja yhteistyömuotoja Turun kaupunkiseudulla ja maakunnassa
- toteutti Varsinais-Suomen liikkumisesta ohjauksen toimenpidesuunnitelmaa 2021–2025 sekä

KESTÄVÄN LIIKKUMISEN INDIKAATTORIT JA SEURANTA TURUN KAUPUNKISEUDULLA: KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEEEN EDISTÄMISOHJELMAT

Valonian liikkumisen ohjauksen hankekokonaisuudet on saatu vuosi vuodelta palvelemaan yhä vahvemmin kuntien työtä kestävien kulkumuotojen edistämiseksi. Kuntien kanssa yhteistyö on aidosti vaikuttavaa, vaikka tulokset näkyvätkin usein hieman viiveellä.

Vuonna 2024 hankkeessa:

- autettiin kuntia kestävästä liikkumisesta suunnitelmien, kuten kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmien laadinnassa. Ohjelma on nyt yhdeksällä varsinaissuomalaisella kunnalla. Auran kuntaa tuettiin KäPy-ohjelmatyössä muun muassa osallistumalla ohjausryhmätyöskentelyyn ja työpajoihin.
- toteutettiin kuntakierros kävelyn- ja pyöräliikenteen edistämishojelman tehneisiin kuntiin ja kartoitettiin ohjelmien seurantamenetelmiä.
- täydennettiin Valonian aikaisempina vuosina tuottamaa KäPy-ohjelman suunnittelutyökalua [toimenpiteiden seurantamallilla](#).
- osallistuttiin kestävästä liikkumisesta teemoilla:
  - kuntien liikenneturvallisuustyöryhmiin (Kaarina, Lieto, Paimio, Loimaa, Aura, Pöytyä ja Somero),
  - Turunmaan ja Turun seudun kuntien liikenneturvallisuustyöryhmään sekä
  - Kaarinan ja Raision kaupunkien kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelman edistämis- ja seurantaryhmiin.

Lisäksi Valonia tuottaa kuntien ja muiden toimijoiden hyödynnettäväksi monenlaista kestävästä ja turvalliseen liikkumiseen liittyvää materiaalia mahdollisuuksien mukaan [Materiaalit – Valonia](#)

KOULUJEN LÄHIYMPÄRISTÖJEN KESTÄVÄ JA TURVALLINEN LIIKKUMINEN: KESTÄVÄÄ MENOA – PAIKKATIEPOHJAINEN KOULUALUEKARTOITUS

Valonia loi vuonna 2020 kestävä liikuttamisen oppimateriaalipaketin lapsille ja nuorille [Kestävää menoa! Viisasta liikkumista luokassa ja ulkoilmassa – Valonia](#), jota nyt täydennettiin paikkatietopohjaisella koulualueen kartoituksella. Tarkoituksena oli lisätä osallistavien menetelmien käyttöä: kun prosessi helpottuu, osallistavia menetelmiä hyödynnetään enemmän. Kartoitusta testattiin vuonna 2024 Kemiönsaaren kunnan kanssa.

Toteutus:

- Kartoituksessa hyödynnetään paikkatietoa: Google My Maps -alusta
- Oppilaat syöttävät keräämänsä huomiot ensin paperille ja sen jälkeen digitaaliselle kartalle
- Opettaja lataa jaetut kartat oikeaan tiedostomuotoon ja lähettää karttamerkinnät kunnan suunnittelijoiden hyödynnettäväksi.

Kokeilu oli onnistunut. Kemiönsaarelta saadun palautteen mukaan työtä oppilaiden karttamerkintöjen läpi käyntiin ja taulukointiin on arviolta mennyt päivän verran ja kerätty tieto oli arvokasta. Oppilaat näkevät asioita hyvin erilaisin silmin ja kertovat hyvin yksinkertaisesti, mikä on ongelma ja mikä voisi olla ratkaisu. He olivat myös hyvin valppaita ja innokkaita. Kemiönsaari sai kerättyä paljon tietoa myös ns. helpoista korjauskohteista, kuten puutteellisista liikennemerkeistä tai katumaalauksista, tieto, jonka keräämiseen ei olisi muuten ollut resursseja.

Kartoitus soveltuu osaksi kunnan liikennesuunnitteluprosessia erityisesti silloin, kun uudistuksen kohteena on koulualue tai sen lähiympäristö – kartoitus tuo esiin lasten ja nuorten tärkeitä näkemyksiä omasta arjen ympäristöstään. Lue lisää: [Koululaiset kartoittivat lähiympäristön vaaroja ja lempipaikkoja Kemiönsaarella – Valonia](#) **VALONIA**

KESTÄVÄN LIIKKUMISEN INDIKAATTORIT JA SEURANTA TURUN KAUPUNKISEUDULLA: SEURANTASIVUSTO JA TIETOPANKKI

- ✓ Kestävän liikkumisen seurannan tueksi Valonia kehitti hankkeessa [Kestävän liikkumisen seuranta sivuston](#), jossa kartalta löytyy kestävän liikkumisen tietoja kuntakohtaisesti. Sivustoa tuodaan esiin osana Valonian kestävän liikkumisen viestintää.
- ✓ Hankkeessa luotiin Turun kaupunkiseudun kuntien yhteinen tietopankki, joka helpottaa Ilo pyöräillä! -pyöräilybrändin hyödyntämistä kunnissa. Brändi luotiin vuonna 2022 Turun kaupungin organisoimana ja sen avulla pyritään lisäämään pyöräilyn houkuttelevuutta positiivisilla mielikuvilla. Brändiä on jalkautettu ja alueen kunnat ovatkin jo hyödyntäneet sitä mm. opasteissaan.

Graafiset ohjeistukset ovat olleet ladattavissa Turun kaupungin sivulta, mutta hankkeessa kerättiin kuntien toteutusesimerkkejä yhteiseen tietopankkiin. Kunnat voivat viedä ei-julkiseen, salasanoin suojattuun sähköiseen sijaintiin nyt mm. valokuvia, taittopohjia, luonnoksia ja teknisiä suunnitelmia.

WEBINAARIT JA MUU MATERIAALI

- **Kaupunkipyörien mahdollisuudet –webinaarin 7.5.2024 tallenne ja materiaalit**
Kaupunkipyörät toimivat yhdessä muun julkisen liikenteen kanssa, matkaketjun osana. Esimerkit kuultiin Loimaalta, Mäntsälästä ja Haminasta. Lisäksi kaupunkipyöräjärjestelmien painopisteitä erilaisissa ja -kokoisissa kunnissa esitteli kaupunkipyöräpalveluita useille suomalaisille kunnille tarjoava Kaakau Oy.
- **Webinaari 10.10.2024: Kuntaesimerkkejä kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmasta Turun seudulta**
Webinaarissa tarjottiin vinkkejä kunnille, joilla ei vielä ole Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmaa. Iltapäivän aikana kuultiin, millaisia ohjelmia seudulla on tehty ja millaisia vinkkejä kunnat antavat toisilleen. Mukana olivat esimerkit Naantalista, Raisiosta ja Kaarinasta.
- Lisäksi käytiin puhumassa kestävästä liikkumisesta Aalto yliopistossa, VARHAssa, Raision Vaisaaren koulussa, Länsirannikon työterveydessä sekä VeloFinland-tapahtumassa.

VALMIS KAMPANJAMATERIAALI KUNTALAISVIESTINTÄÄN: YKSI MATKA VIIKOSSA -KAMPANJA

Yhteistyössä Sanoista tekoihin – hankkeen kanssa kehitettiin Yksi matka viikossa -kampanjamateriaali, jonka avulla kunnat voivat helposti haastaa kuntalaisia kokeilemaan terveellisempää ja kestävämpää tapaa liikkua arjessa.

”Vaihda yksi autolla tehty matka vähintään kerran viikossa esimerkiksi kävelyyn, pyöräilyyn, kimpakyytiin tai julkiseen liikenteeseen. Pienellä muutoksella voit lisätä liikuntaa arkeesi, säästää rahaa ja tehdä hyvää itsellesi ja ympäristölle!”

Kenelle

- Varsinais-Suomen kunnille asukasviestinnän tueksi kestävä liikunnan teemassa.
- Kampanjan avulla kannustetaan asukkaita lempeästi vaihtamaan henkilöauto kestävämpään kulkutapaan – eli kulkemaan (ainakin) yksi matka viikossa kestävämminkin!

Sisältö

- Kampanja on ensisijaisesti some- ja verkkoviestintään pohjautuva postaussarja, jonka kautta esitellään erilaisia näkökulmia kestävämpään arkiliikuttamiseen eri vuodenaikoina. Tämän lisäksi kampanjaa voi toteuttaa kunnissa luovasti monin eri tavoin – esimerkiksi bussimainonnalla tai haastekampanjan avulla.

Lisätiedot

- [Yksi matka viikossa -viestintäkampanja kunnille](#)
- Kampanjamateriaalit ovat kaikkien Varsinais-Suomen kuntien hyödynnettävissä, kysy lisätietoja Valonian viestintävastaavalta: anna.sampo@valonia.fi

YKSI
matka
VIIKOSSA

LISÄTIETOA

Marja Tommola
Kestävän liikkumisen asiantuntija
p. 040 832 8515
Marja.tommola@valonia.fi

TILAA UUTISKIRJEEMME!

VALONIA.FI/UUTISKIRJE

 @valonia_keskus

 @valonia.fi

 @valoniakeskus